Malaria – ett projekt i massajland

Malaria är en av världens dödligaste sjukdomar som varje år tar 1 miljon liv, varav majoriteten är barn söder om Sahara. Malaria orsakar 20 % av dödsfallen bland barn i Afrika (http://www.who.int/en/), trots att det är en sjukdom som både går att behandla och förebygga effektivt. Vi valde att under sju veckor i Kenya arbeta med malariaproblematiken i ett litet massajsamhälle, Enkokidongoi, Namanga District, utifrån två frågeställningar:
Varför tar malaria fortfarande så många liv? Vad kan vi göra för att förbättra situationen?

Metod

Insamlingsarbetet

Vi bestämde oss för att samla in pengar för att kunna utföra ett konkret och praktiskt arbete. Vi bestämde oss för att vi ville köpa in och distribuera myggnät och informera om malaria. Pengarna som vi samlade in skulle användas till transporter, lön till tolkar och myggnät. De här stegen genomfördes för att samla in pengar:

- Skapade malariafonden inom Twiga
- Startade en facebookgrupp
- Satte upp en luciakör med framträdanden inför företag
- Fikaförsäljning
- Köpte in massajsmycken för försäljning

Intervjuver

- 16 stycken intervjuver
- Människor från olika klasser i samhället
- Vanliga människor och vårdpersonal såsom läkare och sjuksköterskor

Observationer

- Besök hos lokala kliniker och sjukhus
- Hembesök hos vanliga människor
- Hur beter sig människor vi mött när de misstänker/vet att det fått Malaria

Enkäter

- 114 enkäter delades ut

- Klass 5 till 8
- Åldern i varje klass varierade mellan 7 till 20 år
- 10 enkla frågor på engelska om myggnätsanvändningen och beteende vid sjukdom

Seminarier

- 2 seminarier
- 2 områden med olika nivåer av fattigdom
- Informationspridning i form av föreläsning och praktiska demonstrationer

Resultat

Insamlingsarbetet

Vi fick totalt ihop 8300 kronor till fonden. Pengarna användes till följande:

- Transport av myggnät från Namanga till kliniken på andra sidan Ol donyo orok och till Olmaa center ca 900 kr.
- Myggnät 3000 kr.
- Tolkar (Kampus och Angelina) 1600 kr.
- Seminarier och massajsmycken ca 1300 kr.

Efter att vi uppnått våra mål med projektet fanns det pengar kvar i fonden som vi använde till att köpa skolmat till två skolor i Namanga området: Noontoto primary school och skolan på andra sidan Ol donyo orok.

Smyckena som vi köpte i Kenya sålde vi i Sverige för sammanlagt 4471 kr. Dessa pengar ska förhoppningsvis användas för ett fortsatt arbete inom malaria fonden.

Intervjuer och observationer

Kunskapsnivån är generellt sett mycket låg rörande malaria, och den kunskap som finns är ofta irrelevant för sjukdomsbekämpningen. Nästan alla som intervjuades visste till exempel att det var honmyggan som sprider malaria, men inte vad som orsakar sjukdomen. Informationen som finns kommer ofta från skolundervisningen och sprids från barnen till föräldrarna, vilket ger stora utrymmen för misstolkningar. Det finns även en mycket spridd vidskeplighet runt malaria om att det orsakas av det onda ögat.

Man vet att malaria är en dödande sjukdom, men den är så vanligt förekommande att det anses ingå i vardagen och inte tas så allvarligt. Fast det finns myggnät att tillgå gratis för gravida kvinnor och barn under fem års ålder på det statliga sjukhuset är det långt ifrån alla som har myggnät, och de som finns felanvänds ofta. Bland annat drar man nytta av insektsmedlet och lägger

näten under madrassen för att få bort ohyra. Näten kommer inte heller till användning då de har för ljusa färger som blir smutsiga på några dagar i traditionella hus av rök och damm. Tvättas de för ofta mister de sin skyddande effekt från insektsmedlet, och information om återimpregnering är mycket dåligt spridd.

Majoriteten av de intervjuade uppgav att de uppsöker sjukvård när någon i familjen insjuknar med malaria, men först efter att ha försökt behandla med traditionell örtmedicin. Detta förvärrar ofta situationen då de uppsöker vård först när sjukdomen blivit mycket allvarlig. Traditioner går ofta före hälsoaspekter, och riskgrupper såsom kvinnor och barn är de som utsätts för störst fara genom kulturens krav på arbetsfördelning. Barn som går för att hämta vatten och ta ut boskapen under tidiga morgnar är väldigt utsatta för smitta då de vandrar i blött gräs vid vattensamlingar med dåligt täckande kläder. Är det trångt i husen är det också de små barnen som får sova oskyddade på golvet.

Fattigdomen gör så att man inte har råd med förebyggande åtgärder som att röja vattensamlingar och högt gräs från sitt markområde då det är resurser som behövs för både människa och boskap.

Enkätundersökning

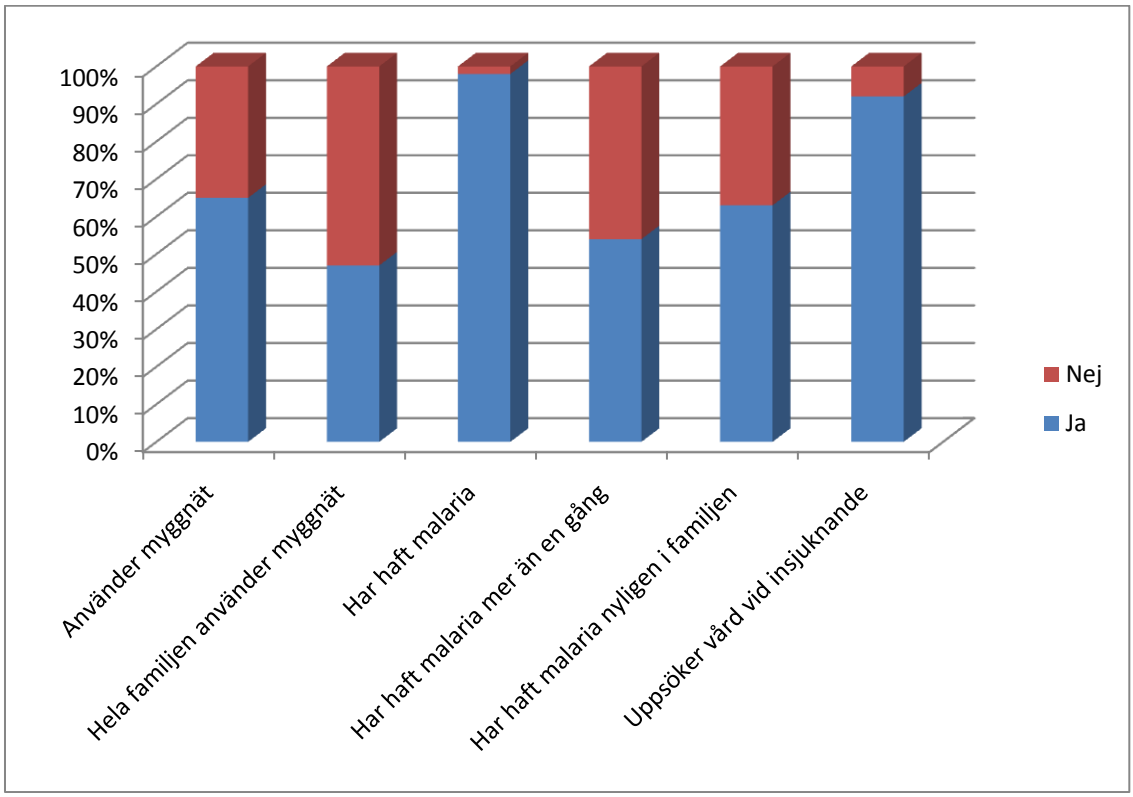

Seminarier

Vi kunde hålla två seminarier efter undersökningen var utförd:

- Det första för ca 50 personer hölls av en lokal sjuksköterska med praktiska demonstrationer av användning och behandling av myggnät i ett utbildningscenter i närheten av byn. 80 myggnät delades ut och vi upplevde att engagemanget från de närvarande var stort och att de tog till sig informationen med stort intresse. Efter seminariet hölls en mycket livlig frågestund som tog upp många bra frågor och synpunkter.
- Det andra hölls på en klinik i ett mer avlägset område där fattigdomen är mer uttalad. Vi höll i det själva med hjälp av tolk för ca 30 personer med konkretare, mer praktisk inriktning. Även där demonstrerade vi användning av myggnäten och delade ut 120 myggnät.

Avslutning

Fattigdomen är en stor anledning till att malaria fortfarande existerar. Många har inte råd att uppsöka vård och vården håller inte så hög standard. Man lägger inte ner sin tid på att uppsöka vård eftersom man har mycket annat nödvändigt att göra till exempel sköta sitt jordbruk och ta hand om sina djur. Informationsbristen är ett stort problem. Informationen som erbjuds misstolkas och missuppfattas, dels på grund av att utbildningsnivån är mycket låg. De ser inte sjukdomen som allvarlig och väntar därför med att söka vård. Människor har en negativ syn på möjligheterna att utrota sjukdomen. Trots all uppmärksamhet genom exempelvis milleniemålen fattas det fortfarande stora resurser för att utrota malaria. Kan det här bero på att malaria är ett problem främst i tredje världen? Hade det redan funnits ett vaccin mot malaria om sjukdomen fanns i USA? Det står helt klart att mer resurser måste fram för att utrota sjukdomen och att ett globalt initiativ och ett ansvar måste tas.

Intervjuer
Vi försökte intervjuva personer ur olika samhällsskikt för att ge problemet en rättvis bild. Vi fick inte så bra intervjuver av de personer som tillhörde de fattigaste grupperna i samhället. En anledning till det här var den språkliga barriären. De personer vi intervjuvade pratade ingen engelska, vi var därför tvungna att använda oss av tolkar. En av tolkarna hade problem med att få frågorna korrekt översatta och satta i rätt sammanhang. I stort gick intervjuverna bra och klargjorde mycket för oss. Vi fick svar på den stora frågan varför myggnät inte användes och en förståelse för de missförstånd som uppkommer eftersom informationsflödet var mycket dåligt och möjligheterna att söka information är liten.

Observationer
Under vår vistelse i massajbyn drabbades många i vår omgivning av malaria och de var intressant att se hur människorna hanterade problemet. De var tydligt att det blev ett stort problem för hela familjen om någon var sjuk. Det påverkar vardagen, barnet kan inte gå i skolan, de arbetsförda hinner inte sköta om sina djur och pengar till transport till sjuhuset och medicin kan bli ett problem. Det var intressant att se den enorma skillnaden när det gäller kunskapsnivån, levnadsvillkoren och det mer traditionella levnadsätten mellan de olika områderna vi besökte. I det ena området en timma ifrån Enkokidongoi fick befolkningen bistånd i form av näringstillskott från en NGO.

Enkäter
Vi upptäckte snabbt att det blev en del missförstånd när det gäller tolkningen av frågorna. Till exempel tänker vi att en familj är den närmsta familjen med mamma, pappa och barn, men massajbarnen räknade hela sin släkt som familj och antalet i familjen kunde därför bli några hundra. Det här problemet uppstod vid varje fråga i enkäten. Enkät undersökningen kan därför vara en bristfällig informationskälla.

Seminarier
Informationstörsten var enorm under seminarierna! De visade ett mycket stort intresse för hälsofrågor båda för malaria och nutrition. Massajerna har ett mycket kreativt tankesätt när det gäller att ta till vara på saker, vilket kräver stor tydligthet i informationen för att undvika missförstånd.

Sammanfattning

Malaria är en sjukdom som går att utrota men det kräver stora resurser som inte finns att tillgå för det mest behövande länderna. Det krävs ett större globalt engagemang för att nå fram, milleniemålet har fortfarande långt kvar. I samband med att fattigdomen minskar världen över kommer även malaria att försvinna.http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs094/en/index.html
http://www.rollbackmalaria.org/malariaMessages.html

Webb, James L. A., Jr., 2008, Humanity's Burden: A Global History of Malaria

Karin, Anna, Kampus, Tina och Lovisa